

**ЩОДО ВИКОНАННЯ ПЛАНУ-ГРАФІКА
ПЕРШОЇ ЧАСТИНИ (01.01.2011-31.12.2011) ДРУГОГО ЕТАПУ (01.01.2011-31.12.2012)
РЕФОРМИ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ У РОЗДІЛІ
“СТАЛІЙ ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК”
ПРОГРАМИ ЕКОНОМІЧНИХ РЕФОРМ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ**

Опис необхідних дій: 1. Зниження рівня податкового навантаження на бізнес і скорочення витрат часу платників на нарахування й сплату податків.

Необхідна дія: 1.2. Перенесення податкового навантаження з мобільних факторів виробництва – праці й капіталу – на споживання, ресурсні й екологічні платежі шляхом поетапного підвищення ставок акцизного збору на алкогольні напої й тютюнові вироби, а також запровадити екологічний податок.

Відповідно до означення, наданого пп. 14.1.107 ПКУ, марка акцизного податку - "спеціальний знак для маркування алкогольних напоїв та тютюнових виробів, віднесений до документів суворого обліку, який підтверджує сплату акцизного податку, легальність ввезення та реалізації на території України цих виробів". Відповідно до пп. 14.1.109 ПКУ, “маркування алкогольних напоїв та тютюнових виробів - наклеювання марки акцизного податку на пляшку (упаковку) алкогольного напою чи пачку (упаковку) тютюнового виробу в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України щодо виробництва, зберігання та продажу марок акцизного податку”.

Положення про виготовлення, зберігання, продаж марок акцизного податку та маркування алкогольних напоїв і тютюнових виробів було затверджене Постановою КМУ від 27.12.2010 р. № 1251, відповідно до пункту 226.3 статті 226 Податкового кодексу України.

Ставки податку на спирт етиловий та інші спиртові дистиляти, алкогольні напої та пиво на підставі Митного тарифу України, що є додатком до Закону України від 5 квітня 2001 року № 2371-III, встановлюються статтею 215.3.1. Податкового кодексу України:

Код товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Опис товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Одиниці виміру	Ставки податку
2203 00	Пиво із солоду (солодове)	гривень за 1 літр	0,74
2204 (крім 2204 10, 2204 21 10 00, 2204 29 10 00)	Вина виноградні натуральні	гривень за 1 літр	0,01
2204 (крім 2204 10, 2204 21 10 00, 2204 29 10 00)	Вина натуральні з доданням спирту та міцні (кріплені)	гривень за 1 літр	2,14
2204 10, 2204 21 10 00, 2204 29 10 00	Вина ігристі Вина газовані	гривень за 1 літр	3,1
2205	Вермути та інші вина виноградні натуральні з доданням рослинних або ароматизувальних екстрактів	гривень за 1 літр	2,14
2206 00 (крім 2206 00 31 00,	Інші зброджені напої (наприклад, сидр, перрі (грушевий напій), напій	гривень за 1 літр	42,12

автори: Бабанін Олександр, Любич Андрій

Код товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Опис товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Одиниці виміру	Ставки податку
2206 00 51 00, 2206 00 81 00 – сидр і перрі (без додавання спирту)	медовий); суміші із зброджених напоїв та суміші зброджених напоїв з безалкогольними напоями, в іншому місці не зазначені (з доданням спирту)	100-від-соткового спирту	
2206 00 31 00 2206 00 51 00 2206 00 81 00	Сидр і перрі (без додання спирту)	гривень за 1 літр	0,42
2207	Спирт етиловий, неденатурований, з концентрацією спирту 80 об. % або більше; спирт етиловий та інші спиртові дистиляти та спиртні напої, одержані шляхом перегонки, денатуровані, будь-якої концентрації	гривень за 1 літр 100-від-соткового спирту	42,12
2208	Спирт етиловий, неденатурований з концентрацією спирту менш як 80 об. %; спиртові дистиляти та спиртні напої, одержані шляхом перегонки, лікери та інші напої, що містять спирт	гривень за 1 літр 100-від-соткового спирту	42,12

Обмеження відносно організації торгівлі тютюновими виробами наведені в статті 15 Закону України від 19.12.95 р. № 481/95-ВР "Про державне регулювання виробництва і обігу тютюнових виробів" та в Правилах роздрібною торгівлі тютюновими виробами, затверджених Наказом Міністерства економіки від 24.07.02 р. № 218. Ставки податку на тютюнові вироби, тютюн та промислові замітники тютюну встановлюються статтею 215.3.2 Податкового кодексу України. Розмір плати за одну марку акцизного податку для тютюнових виробів (Група 24 УКТ ЗЕД. Тютюн і промислові замітники тютюну) становить 0,055 гривні. На кожен марку наносяться такі реквізити: "для тютюнових виробів - напис, що складається з початкових літер слів "тютюн імпортований" ("тютюн вітчизняний") - "ТІ" ("ТВ"), двозначного та однозначного числа (рік і квартал, у якому вироблено марки), розділених скісними лініями.

Код товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Опис товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Ставки податку			
		специфічна		Адвалерна	
		одиниці виміру	ставка	одиниці виміру	ставка
2401	Тютюнова сировина Тютюнові відходи	гривень за 1 кілограм (нетто)	0		
2402 10 00 00	Сигари, включаючи сигари з відрізними кінцями, та сигарилли (тонкі сигари), з вмістом тютюну	гривень за 1 кілограм (нетто)	149,66		
2402 20 90 10	Сигарети без фільтра, цигарки	гривень за 1000 штук	43,03	Відсотків	20
2402 20 90 20	Сигарети з фільтром	гривень за	96,21	Відсотків	25

автори: Бабанін Олександр, Любич Андрій

Код товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Опис товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Ставки податку			
		специфічна		Адвалерна	
		одиниці виміру	ставка	одиниці виміру	ставка
		1000 штук			
2403 (крім 2403 99 10 00, 2403 10)	Тютюн та замітники тютюну, інші, промислового виробництва; тютюн "гомогенізований" або "відновлений"; тютюнові екстракти та есенції	гривень за 1 кілограм (нетто)	53,45		
2403 10	Тютюн для куріння, з вмістом або без вмісту замінників у будь-якій пропорції	гривень за 1 кілограм (нетто)	74,83		
2403 99 10 00	Жувальний і нюхальний тютюн	гривень за 1 кілограм (нетто)	21,38		

Мінімальне акцизне податкове зобов'язання зі сплати акцизного податку на тютюнові вироби встановлене статтею 215.3.3 Податкового кодексу України:

Код товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Опис товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Мінімальне акцизне податкове зобов'язання	
		одиниці виміру	сума
2402 20 90 10	Сигарети без фільтра, цигарки	гривень за 1000 штук	61,47
2402 20 90 20	Сигарети з фільтром	гривень за 1000 штук	160,35

Специфічні та адвалорні ставки податку для товарів наведено у статті 215.3.2 ПКУ у гривнях за нетто кілограми.

Структурні спостереження повинні стосуватися не виробників тютюнових та алкогольних виробів, а посередників:

КВЕД 2005 16.00.0 - Виробництво тютюнових виробів (КВЕД-2010 12.00),

КВЕД 2005 51.17.0 - Посередництво в торгівлі харчовими продуктами, напоями та тютюновими виробами (КВЕД-2010 46.17),

КВЕД 2005 51.25.0 - Оптова торгівля необробленим тютюном (КВЕД-2010 46.21),

КВЕД 2005 51.35.0 - Оптова торгівля тютюновими виробами (КВЕД-2010 46.35),

КВЕД 2005 51.39.0 - Неспеціалізована оптова торгівля продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами (КВЕД-2010 46.39),

КВЕД 2005 52.26.0 - Роздрібна торгівля тютюновими виробами (КВЕД-2010 47.26).

Означення екологічному податку було надане статтею 14.1.57 ПКУ: "загальнодержавний обов'язковий платіж, що справляється з фактичних обсягів викидів у атмосферне повітря, скидів у водні об'єкти забруднюючих речовин, розміщення відходів, фактичного обсягу радіоактивних відходів, що тимчасово зберігаються їх виробниками, фактичного обсягу утворених радіоактивних відходів та з фактичного обсягу радіоактивних відходів, накопичених до 1 квітня 2009 року." Сам же екологічний податок врегульовується Розділом VIII ПКУ.

автори: Бабанін Олександр, Любич Андрій

Розділ XIX “Прикінцеві положення” ПКУ встановлює, що Кабінету Міністрів України потрібно щорічно до 1 червня вносити до Верховної Ради України проект закону про внесення змін до цього Кодексу щодо ставок оподаткування, визначених в абсолютних значеннях, з урахуванням індексів споживчих цін, індексів цін виробників промислової продукції з таких податків і зборів: ... акцизний податок, ... екологічний податок”.

Необхідна дія: 1.4. Впровадження єдиного соціального внеску.

Протягом 2011-го року єдиний соціальний внесок було успішно впроваджено. Закон України від 08.07.2010 р. №2464-VI "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" почав діяти з 01 січня 2011 року. Відповідно ч. 5 статті 8 Закону, розмір єдиного внеску встановлюється окремо для кожного з 67 класів професійного ризику виробництва, згідно Національного класифікатора КВЕД ДК 009:2005, прийнятого Наказом Держспоживстандарту України від 26 грудня 2005 р. N 375.

До запровадження єдиного соціального внеску, класифікація галузей економіки та видів робіт за професійним ризиком виробництва у відсотках до фактичних витрат на оплату праці найманих працівників, залежно від класу професійного ризику виробництва, застосовувалася лише для визначення страхового тарифу для підприємств, установ та організацій на загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 13 вересня 2000 р. N 1423 "Про затвердження Порядку визначення страхових тарифів".

Розмір єдиного внеску пропорційно зростає від 1-го класу (36,76% заробітної плати) до 67-го класу (49,7% заробітної плати) видів економічної діяльності, але відсоткові пропорції розподілу самого єдиного внеску зменшуються для внесків до:

- загальнообов'язкового державного пенсійного страхування (до солідарної системи) від 1-го класу (90,3156% єдиного внеску) до 67-го класу (66,8008% єдиного внеску) видів економічної діяльності,
- загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття від 1-го класу (4,0805% єдиного внеску) до 67-го класу (3,0108% єдиного внеску) видів економічної діяльності,
- загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням, від 1-го класу (3,8085% єдиного внеску) до 67-го класу (2,8169% єдиного внеску) видів економічної діяльності.

Таким чином, ставки єдиного внеску зростають як відсоток від заробітної плати одного і того ж розміру від 1-го до 67-го класу за КВЕД ДК 009:2005, внески до ПФУ, ЦЗ та до Фонду соціального страхування по тимчасовій втраті працездатності (ФСС ТВП) залишилися незмінними, а до Фонду соціального страхування нещасних випадків на виробництві (ФСС НВВ) – зросли, як це було і до прийняття законодавства про єдиний соціальний внесок. Пенсійний Фонд відкоригував Інструкцію № 21-1. Зміни внесено Постановою від 22.10.2010 р. № 25-1, і вони набрали чинності з 1 січня 2011 року.

Заходи: 1.4.17 – до 01.01.2011 - передача програмного забезпечення для системи єдиного соціального внеску відділенням фондів соціального страхування та платників страхових внесків.

Платникам єдиного внеску, що мають сертифікат ключів, послуги для відправлення звітності про суми нарахованої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення, допомоги, компенсації) застрахованих осіб та сум нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування до органів Пенсійного фонду за формою № Д4, надаються декількома виробниками програмного забезпечення.

автори: Бабанін Олександр, Любич Андрій

Необхідна дія: 1.5. Поступове підвищення ставки єдиного соціального внеску для найманих робітників і зниження її для роботодавців.

1.5.1. - до 14.08.2011 - розробка проекту закону щодо внесення змін до Законів України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" та "Про збір та облік єдиного соціального внеску".

До Закону України від 08.07.2010 № 2464-VI "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" протягом 2011-го року тричі вносилися зміни, але вони не змінили розрахунок розміру єдиного внеску, відповідно до 67-ми класів професійного ризику виробництва, на додаток до розрахунку внеску мінімального щомісячного єдиного соціального внеску, що розраховується у відсотках від мінімальної заробітної плати для працівників бюджетних установ, фізичних осіб – платників єдиного податку, різних категорій роботодавців.

Необхідна дія: 1.6. – впровадити принципи нарахування й відповідності доходів і видатків при оподаткуванні прибутку підприємств.

Схема організації та взаємодії центральних органів виконавчої влади, затверджена Указом Президента України від 9 грудня 2010 року № 1085/2010 (в редакції від 19.12.2011 р.), передбачає, що Державна податкова служба України є одним з центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів України. Така схема може сприяти ліквідації розбіжностей у нарахуванні податку на прибуток підприємств, що існувала за ситуації, коли податковий облік адмініструвався Державною податковою адміністрацією України, на підставі вже нечинного Закону України 28 грудня 1994 року N 334/94-ВР "Про оподаткування прибутку підприємств", а бухгалтерський облік на рахунку 98 вівся небюджетними установами на підставі Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженої Наказом Міністерства фінансів України № 291 від 30.11.99 р. На практиці багато експертів писали щодо існування розбіжностей між оборотно-сальдовими відомостями на бухгалтерському рахунку 98 та даними з декларації з податку на прибуток підприємств, яку у 2-4-му кварталі 2011-го року подавали на підставі Наказу ДПАУ № 114.

Весь 2011-й рік виявився вкрай складним для суб'єктів господарювання, оскільки декларацію з податку на прибуток підприємства, на підставі норм Податкового кодексу України, вони почали складати лише з другого кварталу 2011 року, і далі за весь рік підсумували три квартали наростаючим підсумком. А на перший квартал 2012-го року МФУ змінило форму декларації.

Запроваджуючи Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 "Звіт про фінансові результати", та Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4, затверджене Наказом Міністерства фінансів України N 87 від 31.03.99, Міністерство фінансів України спромоглося розмежувати звітність суб'єктів господарювання між нарахуваннями зі звіту про фінансові результати та грошовими потоками зі звіту про рух грошових коштів. Всі операції "каса" (рахунок № 30), "платіжне доручення вхідне" та "платіжне доручення вихідне" (рахунок № 311) відображають рухи грошових коштів, але досить часто з економічної точки зору значно важливішими є операції "надходження товарів та послуг", "вибуття товарів та послуг" та "зарплата", які є нарахуваннями, що відображаються за першою із подій у звіті про фінансові результати. Користувач не може користуватися у регламентованих звітах лише нарахуваннями зі звіту про фінансові результати, оскільки такий підхід неминуче призводитиме до касових розрив, так саме як користування звітом про рух грошових коштів реально не відобразить економіку бізнесу.

Сам же план рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений Наказом Міністерства фінансів України N 291 від 30.11.99 р., містить класи рахунків №№ 1-6, що в регламентованій звітності за П(С)БО відповідає

автори: Бабанін Олександр, Любич Андрій
балансу, клас рахунків 7 відповідає доходам, нарахованим у ПСБО 3 "Звіт про фінансові результати", а класи рахунків №№ 8-9 відповідають витратам, нарахованим у ПСБО 3 "Звіт про фінансові результати". Але грошові потоки план рахунків, затверджений Наказом Міністерства фінансів України N 291 від 30.11.99, відносить на оборотно-сальдові відомості рахунку № 30 "Каса", рахунку № 31 "Рахунки в банках" та рахунку № 33 "Інші кошти".

Необхідна дія: 1.5. Поступове підвищення ставки єдиного соціального внеску для найманих робітників і зниження її для роботодавців.

Закон України від 02 грудня 2010 року № 2756-VI "Про податковий кодекс України" прийнято Верховною Радою України і оприлюднено у газеті "Голос України" №№ 229-230 4 грудня 2010 року. Протягом 2011-го року до ПКУ зміни вносилися дванадцять разів, але змін у процентних розмірах відрахувань соціального внеску для найманих робітників і для роботодавців не відбувалося.

Необхідна дія: 1.1. Поетапно знизити податок на прибуток після 2012 року.

Необхідна дія: 1.6. Впровадити принципи нарахування й відповідності доходів і видатків при оподаткуванні прибутку підприємств.

Відповідно до статті 9.1.1 Податкового кодексу України, податок на прибуток підприємств належить до загальнодержавних податків та зборів. Статті Розділу III "Податок на прибуток підприємств" врегульовують більшість питань, пов'язаних з оподаткуванням прибутку підприємств.

Стаття 151 встановлює, що ставка податку становить 16 відсотків. Але Положення зазначеного пункту застосовуються з урахуванням пункту 10 розділу XX "Перехідні положення" цього Кодексу:

- "10. Встановити ставку податку на прибуток підприємств:
- з 1 квітня 2011 року по 31 грудня 2011 року включно – 23 відсотки;
 - з 1 січня 2012 року по 31 грудня 2012 року включно – 21 відсоток;
 - з 1 січня 2013 року по 31 грудня 2013 року включно – 19 відсотків;
 - з 1 січня 2014 року – 16 відсотків".

Відповідно до п. 1 підрозділу 4 "Особливості справляння податку на прибуток підприємств" розділу XX "Перехідні положення", розділ III "Податок на прибуток підприємств" Податкового кодексу України почав застосовуватися під час розрахунків з бюджетом починаючи з доходів і витрат, що отримані і проведені з 1 квітня 2011 року.

Деякі платники податку на прибуток підприємств оподатковуються за ставкою нуль відсотків, відповідно до пункту 154.6 статті 154 Податкового кодексу України.

Необхідна дія: 1.7. Удосконалити порядок амортизації основних засобів і нематеріальних активів з метою стимулювання відновлення основних засобів, наприклад, прискореної амортизації певних типів обладнання.

Зрозуміло, що раз програма економічних реформ Президента України містить розділ щодо модернізації базових секторів та інфраструктури, тобто капіталовкладення, то потрібно реформувати і принципи амортизації основних засобів, податкове означення яким було надане статтею 14.1.138 Податкового кодексу України та П(С)БО 7 "Основні засоби", затвердженого наказом Міністерства фінансів України № 92 від 27.04.2000 р. Самі ж методичні рекомендації щодо бухгалтерського обліку основних засобів були затверджені наказом МФУ від 30.09.03 р. № 561.

Знос (амортизація) врегульовуються як у бухгалтерському, так і у податковому обліках. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений для суб'єктів господарювання наказом Міністерства

автори: Бабанін Олександр, Любич Андрій

фінансів України від 30 листопада 1999 р. N 291, містить як рахунок 13 щодо амортизації, що у варіанті, що існувала до скасування Міністерством фінансів України субрахунків, містив чотири субрахунки:

- 131 - знос основних засобів,
- 132 - знос інших необоротних матеріальних активів,
- 133 - накопичена амортизація нематеріальних активів,
- 134 - накопичена амортизація довгострокових біологічних активів.

Пункт 4 П(С)БО 7 визначає, що “амортизація - систематичний розподіл вартості, яка амортизується, необоротних активів протягом строку їх корисного використання (експлуатації)”. А стаття 14.1.3 ПКУ визначає, що “амортизація - систематичний розподіл вартості основних засобів, інших необоротних та нематеріальних активів, що амортизується, протягом строку їх корисного використання (експлуатації).

За цим же П(С)БО 7, “строк корисного використання (експлуатації) - очікуваний період часу, протягом якого необоротні активи будуть використовуватися підприємством або з їх використанням буде виготовлено (виконано) очікуваний підприємством обсяг продукції (робіт, послуг)”. П(С)БО 28 "Зменшення корисності активів", затверджений Наказом МФУ від 24.12.2004 № 817 визначає, що “після визнання втрат від зменшення корисності активу, що амортизується, нарахування амортизації здійснюється виходячи з нової балансової (залишкової) вартості активу і переглянутого (у разі зміни) строку його корисного використання (експлуатації)”. А от для податкового обліку мінімальний строк корисного використання основних засобів визначається у п. 145.1, що до того ж поділила основні засоби на шістьнадцять груп:

Групи	Мінімально допустимі строки корисного використання, років
група 1 – земельні ділянки	
група 2 – капітальні витрати на поліпшення земель, не пов’язані з будівництвом	15
група 3 – будівлі, споруди, передавальні пристрої	20 15 10
група 4 – машини та обладнання з них: електронно–обчислювальні машини, інші машини для автоматичного оброблення інформації, пов’язані з ними засоби зчитування або друку інформації, інші інформаційні системи, телефони (у тому числі стільникові), мікрофони і рації, вартість яких перевищує 2500 гривень	5 2
група 5 – транспортні засоби	5
група 6 – інструменти, прилади, інвентар (меблі)	4
група 7 – тварини	6
група 8 – багаторічні насадження	10
група 9 – інші основні засоби	12
група 10 – бібліотечні фонди	
група 11 – малоцінні необоротні матеріальні активи	
група 12 – тимчасові (нетитульні) споруди	5
група 13 – природні ресурси	

Групи	Мінімально допустимі строки корисного використання, років
група 14 – інвентарна тара	6
група 15 – предмети прокату	5
група 16 – довгострокові біологічні активи	7

Тож, пп. 145.1.2 ПКУ визначає, що строк корисного використання (експлуатації) об'єкта “встановлюється наказом по підприємству при визнанні цього об'єкта активом”. Перегляд строку корисного використання (експлуатації) об'єкта врегульовується у бухгалтерському обліку п. 25 П(С)БО 7, а у податковому обліку – пп. 145.1.4 ПКУ.

Статтею 145.1.5 Податкового кодексу України визначено такі методи для нарахування амортизації в податковому обліку, які співпадають з методами, застосовуваними у бухгалтерському обліку:

- 1) прямолінійний,
- 2) зменшення залишкової вартості,
- 3) прискорене зменшення залишкової вартості,
- 4) кумулятивний,
- 5) виробничий.

Але як ми вже раніше писали, врегулювання питань амортизації потребують і ті державні та комунальні підприємства, що не були корпоративізовані та приватизовані. Оскільки знос (амортизація) є актуальними і для бюджетних установ, Порядок застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку яких затверджено наказом Міністерства фінансів України від 10 грудня 1999 р. № 114. Згідно частини 8 статті 73 Господарського кодексу України, державні унітарні підприємства діють як державні комерційні підприємства (ст. 74-75 ГКУ) або казенні підприємства (ст. 76 ГКУ), які мають статuti. Інструкція з бухгалтерського обліку необоротних активів бюджетних установ була затверджена наказом Державного казначейства України від 17.07.2000 року № 64. До речі, для таких підприємств Кабінет Міністрів України Постановою від 08.11.2007 року № 1314 затвердив Порядок списання об'єктів державної власності уповноваженими органами, з використанням положень Закону України від 21.09.2006 року № 185-VI “Про управління об'єктами державної власності”.

За МСФЗ суб'єкти господарювання протягом 2011-го року звітність не подавали, але П(С)БО 7 загалом схоже на МСБО 16, який врегульовує амортизацію у пп. 60 та 62.

Опис необхідних дій: 2. Підвищення ефективності адміністрування податків, у тому числі вирішення проблеми податкового шахрайства й зволікань з відшкодування податку на додану вартість.

Після прийняття Податкового кодексу України, Закон України від 3 квітня 1997 року №168/97-ВР “Про податок на додану вартість” було скасовано. Статтею 9.1.3 Податкового кодексу України, податок на додану вартість віднесено до загальнодержавних податків. Стаття 14.1.178 ПКУ встановила, що “податок на додану вартість - непрямий податок, який нараховується та сплачується відповідно до норм розділу V Кодексу.

Міністерство фінансів України затвердило Наказом від 25 лютого 2011-го року № 1492 нову форму Декларації з податку на додану вартість, додатком 3 до якої є розрахунок суми бюджетного відшкодування, яку поміж інших суб'єктів господарювання подають покупці товарів, робіт та послуг, що зареєстровані платниками податку на додану вартість, а додатком 4 – стандартна заява про повернення суми бюджетного відшкодування. У додатку 5 до податкової декларації з податку на

автори: Бабанін Олександр, Любич Андрій

додану вартість містяться розшифровки податкових зобов'язань та податкового кредиту в розрізі контрагентів.

У Податковому кодексі України, як і в Законі України “Про податок на додану вартість”, залишилися статті про податкове зобов'язання (ст. 14.1.179) та про податковий кредит (ст. 14.1.181) для зареєстрованих платників ПДВ.

Залишалася чинною Постанова КМУ від 12.05.2010 року № 368 “Про випуск облігацій внутрішньої державної позики для відшкодування сум податку на додану вартість”, відповідно до якої були випущені ОВДП зі строком обігу п'ять років, випущених для відшкодування сум податку на додану вартість, що задекларовані до відшкодування до 1 травня 2010 р., підтверджені за результатами перевірки та не відшкодовані на дату набрання чинності Законом України про державний бюджет України на 2010 рік.

Податковий кодекс передбачає три види реєстрації реєстрації платником ПДВ:

- обов'язкова реєстрація (наявність оборотів на суму понад 300 тис. грн.),
- добровільна реєстрація,
- перереєстрація.

Необхідна дія: 2.2. Підвищення рівня інформаційного забезпечення та автоматизації органів податкової служби.

Надання платниками податків податкових документів в електронному вигляді засобами телекомунікаційного зв'язку до органу ДПС здійснюється відповідно до Законів України від 22 травня 2003 року № 851-IV “Про електронні документи та електронний документообіг”, від 22 травня 2003 року № 852-IV “Про електронний цифровий підпис”, Постанов КМУ від 26 травня 2004 року № 680 “Про затвердження порядку застосування електронного цифрового підпису органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями державної форми власності, та Інструкції з підготовки і подання податкових документів засобами телекомунікаційного зв'язку, затверджені наказом ДПА України від 10.04.2008 року № 233. Автоматичне повернення ПДВ почало діяти з 1 січня 2011 року.

Опис необхідних дій: 3. Побудова цілісної і всеосяжної бази і гармонізація українського законодавства із законодавством Європейського Союзу.

Необхідна дія: 3.2. Введення в дію та реалізація норм та положень Податкового кодексу України.

Заходи: 3.2.8-3.2.10 Моніторинг впливу ПК на формування бюджетів усіх рівнів на формування бюджетів усіх рівнів та на бізнес-клімат в Україні.

У перший рік застосування нового Податкового та нового Бюджетного кодексів, податкові надходження як державного, так і місцевого бюджетів мали зовсім іншу структуру. Не лише державою, а і в експертному середовищі проводилися моніторинг виконання доходної та видаткової частин загального і спеціального фондів бюджетів, з метою коригування запланованих показників на 2012-й рік.

Заплановані доходи Державного бюджету України, тис. грн.	2010	2011 (ПКУ)	2012 (ПКУ)
Разом доходів:	254 995 704,1	281 464 879,4	332 821 347,3
- у т.ч. загальний фонд	210 091 367,3	238 581 192,9	288 177 480,1
- у т.ч. спеціальний фонд	44 904 336,8	42 883 686,5	44 643 867,2
Податкові надходження	190 623 498,0	234 288 826,3	286 071 764,1

автори: Бабанін Олександр, Любич Андрій

- у т.ч. загальний фонд	175 814 696,8	216 965 370,2	268 347 162,1
- у т.ч. спеціальний фонд	14 808 801,2	17 323 456,1	17 724 602

Джерело: Закон України "Про Державний бюджет України на 2010 рік" від 27 квітня 2010 року № 2154-VI.

Закон України "Про Державний бюджет України на 2011 рік" від 23 грудня 2010 року N 2857-VI.

Закон України "Про Державний бюджет України на 2012 рік" від 22 грудня 2011 року N 4282-VI.

Як бачимо, після прийняття Податкового кодексу України, зросли не лише заплановані доходи Державного бюджету України, а й заплановані податкові надходження загального фонду.

Після прийняття Податкового кодексу України, фактичні надходження у 2011-му році значно перевищували заплановані надходження, у першу чергу через:

- урахування у 2010 році погашення заборгованості минулих років з відшкодування ПДВ за рахунок випуску ОВДП по спеціальному фонду державного бюджету в обсязі 16,4 млрд. гривень,
- збільшення на 7,3 млрд. номінальних гривень рентної плати, що стала податковим надходженням,
- посилення фіскального тиску: ПДФО: +9 млрд. грн., податку на прибуток підприємств: +15 млрд. грн.

Показники виконання Державного бюджету України, тис. грн.	2010	2011 (ПКУ)	2012 (ПКУ)
Разом доходів	314 506 300,0	398 553 600,0	
Податкові надходження	234 447 700,0	334 691 900,0	

Джерело: www.minfin.gov.ua

Необхідна дія: 3.4. Удосконалення законодавства з питань трансферного ціноутворення з використанням методології Організації економічного співробітництва та розвитку.

Антонімом трансферних цін, що можуть існувати між пов'язаними особами, є звичайні ціни, які визначаються довідково, або на підставі даних статистики, крім зовнішньоекономічних. Визначення звичайної ціни міститься в п. 1.20 ст. 1 вже скасованого Закону України від 28 грудня 1994 року № 334/94-ВР "Про оподаткування прибутку підприємств" (п. 1.20 ст. 1 втратить чинність 01.01.2013 року, на підставі Податкового Кодексу України N 2755-VI (2755-17) від 02.12.2010, ВВР, 2011, N 13-14, N 15-16, N 17, ст.112), згідно із яким звичайною вважається ціна продажу товарів (робіт, послуг) продавцем, включаючи суму нарахованих (сплачених) процентів, вартість іноземної валюти, яка може бути отримана у разі їх продажу особам, які не пов'язані з продавцем при звичайних умовах ведення господарської діяльності. Починаючи з 01.01.2013 року, почне діяти стаття 39 ПКУ. Методи визначення та порядок застосування звичайної ціни Податкового кодексу України від 2 грудня 2010 року N 2755-VI.

Пов'язаним особам означення надане статтею 14.1.159 Податкового кодексу України, Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 23 "Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін", затвердженим Наказом Міністерства фінансів України № 303 від 18.06.2001 р., також як і іншими нормативно-правовими актами.

Організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), розташована у Парижі, створена 1961 року, що налічує 33 країн-членів, 1995-го року видала документ "Принципи трансфертного ціноутворення для транснаціональних підприємств і податкових адміністрацій". Хоча Україна не є членом ОЕСР, ці принципи знайшли відображення у Податковому кодексі України, але п. 39.16 ПКУ надає право бути сторонами договорів про ціноутворення лише великим платникам податків, дискримінуючи малий та середній бізнес, що також може складатися з пов'язаних осіб. Означення великому платнику податків було надане у пп. 14.1.24 ПКУ: "юридична особа, у якої обсяг доходу від усіх видів діяльності за останні чотири послідовні податкові (звітні) квартали перевищує

автори: Бабанін Олександр, Любич Андрій

п'ятсот мільйонів гривень або загальна сума сплачених до Державного бюджету України податків за платежами, що контролюються органами державної податкової служби, за такий самий період перевищує дванадцять мільйонів гривень”.

Загалом же означення трансферних цін, що існують між пов'язаними особами, та звичайних цін, що існують між непов'язаними особами, також є дещо дискримінаційним для підприємств – великих платників податків, утворених або придбаних у встановленому порядку органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим чи органами місцевого самоврядування, у тому числі державних, казенних, комунальних підприємств, а також господарських товариств, у статутному капіталі яких державна або комунальна частка акцій (часток, паїв) перевищує 50 відсотків, їх дочірніх та інших підприємств, що можуть консолідуватися, а також підприємств, господарських товариств, у статутному капіталі яких 50 і більше відсотків належить державним, у тому числі казенних, комунальних підприємств та господарських товариств, у статутному капіталі яких державна або комунальна частка акцій (часток, паїв) перевищує 50 відсотків, об'єднань таких підприємств (господарських товариств). Тобто стосунки покупцями за рахунок державних чи місцевих бюджетів та вищезазначеними підприємствами повинні базуватися на звичайних цінах, а усередині груп між пов'язаними особами можуть існувати трансферні ціни, у тому числі і на підставі договорів про ціноутворення між великим платником податків та центральним органом державної податкової служби.

Що стосується зовнішньоекономічної діяльності, то стаття 266 “Методи визначення митної вартості товарів, які імпортуються в Україну” Митного кодексу України від 11 липня 2002 року № 92-IV, залишалася чинною протягом всього 2011-го року. Вона продовжує використовувати шість методів визначення митної вартості товарів. Під митну вартість, яка також може залежати від умов поставки, визначеними правилами “Інкотермс”, можуть підпадати як звичайні, так і трансферні ціни. А договірна вартість обчислюється як митна вартість плюс різноманітні витрати, платежі, збори та інші податки.

Необхідна дія: 3.7. Перехід на систему платежів за видобуток корисних копалин із застосуванням принципу рентного доходу з метою встановлення справедливої плати за використання природних ресурсів.

П. 14.1.25 Податкового кодексу України визначив, “видобуток для цілей розділу X Податкового Кодексу України – це технологічний процес вилучення з покладу в надрах та підняття на поверхню вуглеводневої сировини, у тому числі під час геологічного вивчення”. При вибуткові корисних копалин, відповідно до статті 263.9 ПКУ, перелік яких загалом відповідає нормам Гірничого Закону України від 6 жовтня 1999 року № 1127-XIV та ДК 008:2007, потрібно сплачувати в бюджет % від їх вартості:

Корисні копалини	Одиниця виміру	За одиницю погашених запасів корисних копалин		
		грн.	грн.	
Корисні копалини загальнодержавного значення				
Горючі корисні копалини				
нафта, конденсат	тонн		147,63	
газ природний, у тому числі газ, розчинений у нафті (нафтовий (попутний) газ), етан, пропан, бутан	тис. куб. метрів		37,78	
вугілля кам'яне марки антрацит	тонн	4,79		
енергетичне та інші марки кам'яного вугілля	-"	3,15		
вугілля буре	тонн	0,51		

торф, сапропель	-"		0,53	
Металічні руди				
залізна для збагачення	-"	3,27		
залізна руда для збагачення з вмістом магнетитового заліза менше 20 відсотків	-"	0,80		
залізна багата	-"	10,29		
Марганцева	-"	19,50		
титанова (розсипних родовищ)	-"	3,59		
титано-цирконієва (розсипних родовищ)	-"	6,65		
нікелева (силікатна)	-"	8,73		
хромова	-"	9,87		
ртутна	-"	0,53		
уранова	-"	2,87		
золота	-"	14,36		
ванадію	-"	5,5		
гафнію	-"	8,5		
бариту	-"	5,8		
Сировина формувальна та для огрудкування залізорудних концентратів				
глина бентонітова	-"	3,23		
Сировина вогнетривка				
Доломіт	-"	10,15		
кварцит та пісок кварцовий для металургії	-"			7,50
пісок формувальний	-"	22,68		
кварцит для виробництва кремнію	-"	2,37		
сировина високоглиноземна за виключенням глин (кіаніт (дистен), силіманіт, ставроліт)	куб. метрів	1,11		
Сировина флюсова				
вапняк (флюсовий)	тонн	10,15		
Сировина хімічна				
сірчана руда	-"	5,84		
сіль кам'яна (галіт)	-"	5,26		
сіль кам'яна (галіт) для харчової промисловості	-"	5,26		
сіль калійно-магнієва	-"			3,00
крейда для виробництва соди	-"	23,16		
вапняк для цукрової промисловості	-"	22,92		
крейда для хімічної промисловості	тонн	23,06		
Сировина агрохімічна				
фосфорити (агроруди)	-"	2,07		
Сировина для мінеральних пігментів				
сировина для мінеральних пігментів	-"	5,45		
Електро- та радіотехнічна сировина				
графітова руда	-"	3,48		
Пірофіліт	-"	30,62		
Озокерит	-"	31,01		
Сировина оптична та п'єзооптична				
сировина оптична та п'єзооптична	кілограмів		12,24	
Сировина адсорбційна				

автори: Бабанін Олександр, Любич Андрій

бентоніт, палигорскіт, цеоліт, сапоніт	тонн	3,29		
Сировина абразивна				
сировина абразивна	"-	1,88		
Сировина ювелірна (дорогоцінне каміння)				
бурштин, топаз, моріон, берил тощо	кілограмів грамів каратів			5,00
Сировина ювелірно-виробна (напівдорогоцінне каміння)				
сировина ювелірно- виробна (напівдорогоцінне каміння)	кілограмів			4,00
Сировина виробна				
сировина виробна	тонн куб. метрів			4,00
Сировина для облицювальних матеріалів (декоративне каміння)				
сировина для облицювальних матеріалів (декоративне каміння)	куб. метрів			3,00
Сировина скляна та фарфоро-фаянсова				
польовий шпат (пегматит)	тонн			5,00
пісок для виробництва скла	"-			7,50
Сировина цементна				
сировина цементна	"-		15,27	
Сировина для пиляних стінових матеріалів				
сировина для пиляних стінових матеріалів	куб. метрів			3,00
Сировина петрургійна та для легких заповнювачів бетону				
перліт	тонн	3,17		
сировина для виробництва мінеральної вати (андезит, андезит-базальт, базальт)	"-			7,50
Сировина для покриття доріг				
Бітуми	"-	7,58		
Підземні води				
мінеральні для промислового розливу	куб. метрів		35,31	
Мінеральні (лікувальні та лікувально-столові питні) для внутрішнього використання лікувальними закладами	"-		12,74	
Мінеральні (лікувальні) для зовнішнього використання лікувальними закладами	"-		8,51	
промислові (розсіл)	"-		0,83	
теплоенергетичні (термальні)	"-		0,69	
прісні підземні води	100 куб. метрів		8,04	
Поверхневі води				
ропа (лікувальна, промислова)	куб. метрів		0,77	
Грязі лікувальні				
гязі лікувальні	"-		9,20	
Корисні копалини місцевого значення				
Сировина для будівельного вапна та гіпсу				
крейда і вапняк на вапно, крейда	тонн	22,68		

будівельна				
гіпс	-"	23,12		
сировина для хімічних меліорантів ґрунтів				
вапняк	-"	15,03		
Сировина для бутового каменю				
сировина для бутового каменю (всі види гірських порід, придатність яких визначається державними стандартами, в тому числі для щелевеної продукції)	-"			7,50
Сировина піщано-гравійна				
сировина піщано- гравійна	-"			5,00
сировина піщано- глиниста для закладки вироблених просторів, будівництва дорожніх насипів, дамб тощо	куб. метрів	1,23		
Глинисті породи				
глина тугоплавка	тонн			5,00
каолін первинний	-"			5,00
глина вогнетривка	-"			5,00
каолін вторинний	-"			5,00
сировина керамзитова	-"			5,00
сировина цегельно- черепична	-"			5,00

Відповідно до п. 263.10 ПКУ, “До ставок плати за користування надрами для видобування корисних копалин застосовуються коригуючі коефіцієнти, які визначаються залежно від виду корисної копалини (мінеральної сировини) та умов її видобування”.

Коди бюджетних платежів (21060000 – рентна плата) було призначено Наказом Мінфіну України від 27.12.01 р. № 604 не для всіх видів корисних копалин, що містяться у Національному класифікаторі ДК 008:2007 "Класифікатор корисних копалин" (ККК), але Наказ Мінфіну України від 14.01.2011 № 11 взагалі вилучив і ті коди бюджетних платежів, що були встановлені Наказу Мінфіну України від 27.12.01 р. № 604. Зокрема, було вилучено такі бюджетні коди рентна плата за нафту, рентна плата за природний газ, рентна плата за транзитне транспортування аміаку, рентна плата за газовий конденсат. Можливою причиною є те, що платежі за них надходять до дочірніх підприємств НАК “Нафтогаз України” або корпоративізованих підприємств.

Протягом усього 2011-го року залишалася чинною Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр” від 5 травня 1997 р. N 432, що поділяє корисні копалини на наступні групи: балансові (видобувні і дотаційні), умовно балансові та позабалансові, та такі, промислове значення яких не визначено.

Необхідна дія: 3.8. Зміна чинних договорів про запобігання подвійному оподаткуванню для мінімізації практики ухиляння від оподаткування, а також стимулювання інвестицій в українську економіку

Постанова КМУ № 470 від 6 травня 2001 року, що встановлювала порядок звільнення (зменшення) від оподаткування доходів із джерелом їх походження з України, згідно з міжнародними договорами України про уникнення подвійного оподаткування, була скасована Постановою КМУ від 27 грудня 2010 р. N 1236, але листи МЗС України від 05 серпня 2000 року N 43/19-077-1118 та від 10 листопада 2003 р., N 72/16-612/1-4311, що містили перелік держав, з якими Україна уклала міжнародні договори про запобігання подвійному оподаткуванню, залишалися чинними.

автори: Бабанін Олександр, Любич Андрій

Угода № 997_634 між урядами держав-учасниць СНД про узгоджені принципи податкової політики набула чинності в Україні 13 березня 1992 р. була підписана лише дев'ятьма з дванадцяти існуючих на той час країн СНД.

Опис необхідних дій: 4. Скорочення податкових пільг для забезпечення справедливості оподаткування.

Відповідно до означення, наданого п. 30.1 ПКУ, “податкова пільга - передбачене податковим та митним законодавством звільнення платника податків від обов'язку щодо нарахування та сплати податку та збору, сплата ним податку та збору в меншому розмірі за наявності підстав, визначених пунктом 30.2 цієї статті”.

Загалом же стаття 30 ПКУ встановлює наступне регулювання податкових пільг:

“30.2. Підставами для надання податкових пільг є особливості, що характеризують певну групу платників податків, вид їх діяльності, об'єкт оподаткування або характер та суспільне значення здійснюваних ними витрат.

30.3. Платник податків вправі використовувати податкову пільгу з моменту виникнення відповідних підстав для її застосування і протягом усього строку її дії.

30.4. Платник податків вправі відмовитися від використання податкової пільги чи зупинити її використання на один або декілька податкових періодів, якщо інше не передбачено цим Кодексом. Податкові пільги, не використані платником податків, не можуть бути перенесені на інші податкові періоди, зараховані в рахунок майбутніх платежів з податків та зборів або відшкодовані з бюджету.

30.5. Податкові пільги, порядок та підстави їх надання встановлюються з урахуванням вимог законодавства України про захист економічної конкуренції виключно цим Кодексом, рішеннями Верховної Ради Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування, прийнятими відповідно до цього Кодексу.

30.6. Суми податку та збору, не сплачені суб'єктом господарювання до бюджету у зв'язку з отриманням податкових пільг, обліковуються таким суб'єктом - платником податків. Облік зазначених коштів ведеться в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

30.7. Контролюючі органи складають зведену інформацію про суми податкових пільг юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців та визначають втрати доходів бюджету внаслідок надання податкових пільг.

30.8. Контролюючі органи здійснюють контроль за правильністю надання та обліку податкових пільг, а також їх цільовим використанням, за наявності законодавчого визначення напрямів використання (щодо умовних податкових пільг) та своєчасним поверненням коштів, не сплачених до бюджету внаслідок надання пільги, у разі її надання на поворотній основі. Податкові пільги, використані не за призначенням чи несвоєчасно повернуті, повертаються до відповідного бюджету з нарахуванням пені в розмірі 120 відсотків річних облікової ставки Національного банку України.

30.9. Податкова пільга надається шляхом:

- а) податкового вирахування (знижки), що зменшує базу оподаткування до нарахування податку та збору;
- б) зменшення податкового зобов'язання після нарахування податку та збору;
- в) встановлення зниженої ставки податку та збору;
- г) звільнення від сплати податку та збору”.

Відповідно до пункту 30.6 статті 30 Податкового кодексу України, Кабінет Міністрів України видав Постанову від 27 грудня 2010 р. № 1233 “Про затвердження Порядку обліку сум податків та зборів, не сплачених суб'єктом господарювання до бюджету у зв'язку з отриманням податкових пільг”. Додатком до цього Порядку став звіт про суми додаткових пільг.

Опис необхідних дій: 5. Посилення перерозподільної функції податкової системи.

Необхідна дія: 5.1. Запровадження податку на нерухомість.

Заходи: 5.1.3. Формування єдиного реєстру прав власності на об'єкти нерухомості.

Згідно Національного стандарту 2 “Оцінка нерухомого майна”, затвердженого Постановою КМУ 1442 від 28.10.2004 р., нерухомим майном називають земельну ділянку та земельні поліпшення, у т.ч. будівлі, споруди, передавальні пристрої. Означення нерухомого майна також надане Цивільним кодексом України - стаття 181 “Нерухомі та рухомі речі”: “1. До нерухомих речей (нерухоме майно, нерухомість) належать земельні ділянки, а також об'єкти, розташовані на земельній ділянці, переміщення яких є неможливим без їх знецінення та зміни їх призначення. Режим нерухомої речі може бути поширений законом на повітряні та морські судна, судна внутрішнього плавання, космічні об'єкти, а також інші речі, права на які підлягають державній реєстрації.” Цивільний кодекс України містить статтю 351 “Припинення права власності на нерухоме майно у зв'язку з викупом земельної ділянки, на якій воно розміщене” та статтю 376 ЦКУ “Самочинне будівництво”, тощо.

Стаття 265 Податкового кодексу України запровадила податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, що застосовується для житлової нерухомості. На відміну від плати за землю, цей податок є одним з місцевих податків. Перелік об'єктів житлової нерухомості міститься у статті 14.1.129 Податкового кодексу України:

- житловий будинок (садибного типу – підклас 1110.3 ДК 018-2000, та квартирного типу різної поверховості),
- прибудова до житлового будинку,
- квартири,
- котедж (підклас 1121.2 ДК 018-2000),
- кімнати у багатосімейних (комунальних) квартирах,
- садовий будинок (підклас 1110.4 ДК 018-2000),
- дачний будинок (підклас 1110.4 ДК 018-2000).

Стаття 265.2.2 ПКУ виводить із оподаткування цілу низку об'єктів, зокрема, садовий або дачний будинок та гуртожитки. Стаття 265.3 ПКУ встановлює базою оподаткування житлову площу об'єкта, яка обчислюється органом державної податкової служби на підставі даних Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, що ведеться на підставі:

- Закону України від 01 липня 2004 р. № 1952-IV “Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень”.
- Закону України від 22 червня 2011 р. N 703 “Про затвердження Порядку державної реєстрації прав на нерухоме майно та їх обтяжень і Порядку надання витягів з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно”.
- Постанови КМУ від 26 жовтня 2011 р. № 1141 “Про затвердження Порядку ведення Державного реєстру речових прав на нерухоме майно”.
- Наказу Міністерства юстиції України від 07.02.2002 року № 7/5 “Про затвердження Тимчасового положення про порядок державної реєстрації права власності та інших речових прав на нерухоме майно”.

Заходи: 5.1.5-5.1.10. Розробка методики масової оцінки об'єктів нерухомості для цілей обчислення податку на нерухомість.

Заходи за зазначеним напрямом не могли виконуватися, оскільки відповідно до статті 265.4.1 ПКУ, для громадян, у кого площа квартири – до 120 квадратних метрів, а площа житлового будинку – до

автори: Бабанін Олександр, Любич Андрій

250 квадратних метрів, застосовується пільга зі сплати податку. Наприклад, податок на нерухомість у місті Києві такі громадяни не сплачуватимуть. Ставки податку встановлюються статтею 265.5.1. за 1 кв. метр житлової площі об'єкта житлової нерухомості: “для квартир, житлова площа яких не перевищує 240 кв. метрів, та житлових будинків, житлова площа яких не перевищує 500 кв. метрів, ставки податку не можуть перевищувати 1 відсоток розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року”, а “для квартир, житлова площа яких перевищує 240 кв. метрів, та житлових будинків, житлова площа яких перевищує 500 кв. метрів, ставка податку становить 2,7 відсотка розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року”.

Отже, для цілей обчислення податку на нерухомість оцінка об'єктів нерухомості не застосовується. Органи місцевого самоврядування пішли шляхом встановлення податку на нерухомість у розмірі % від розміру мінімальної зарплати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року.

Загалом же, Національний стандарт 2 “Оцінка нерухомого майна”, затверджений Постановою КМУ 1442 від 28.10.2004 р., визначає, що “об'єкт оцінки - нерухоме майно, яке підлягає оцінці відповідно до умов договору на проведення оцінки майна або за інших підстав, визначених законодавством:

- земельні ділянки (їх частини), що не містять земельних поліпшень,
- земельні ділянки (їх частини), що містять земельні поліпшення,
- земельні поліпшення”.

Згідно ст. 23 Закону України “Про плату за землю”, проводиться грошова оцінка землі, що поділяється на:

- 1) нормативну оцінку (використовується для розрахунку земельного податку (п. 3 статті 201 Земельного кодексу України),
- 2) експертну оцінку (передбачає визначення ринкової (імовірної) ціни продажу на ринку) або іншого виду вартості об'єкта оцінки (заставна, страхова, для бухгалтерського обліку тощо).

Податок на нерухомість, який є одним з місцевих податків, оподатковує земельні поліпшення. Вибір бази оцінки нерухомого майна здійснюється відповідно до вимог, установлених Національним стандартом № 1:

- витратний методичний підхід (п. 39-40 Нац. Стандарту № 1) доцільно застосовувати для проведення оцінки нерухомого майна, ринок купівлі-продажу або оренди якого є обмеженим, спеціалізованого нерухомого майна, у тому числі нерухомих пам'яток культурної спадщини, споруд, передавальних пристроїв тощо. Для визначення ринкової вартості інших об'єктів оцінки витратний підхід застосовується у разі, коли їх заміщення або відтворення фізично можливе та (або) економічно доцільне. Застосування витратного підходу для проведення оцінки земельних ділянок, що містять земельні поліпшення, та земельних поліпшень полягає у визначенні залишкової вартості заміщення (відтворення) об'єкта оцінки (п. 22 Нац. Стандарту № 1). Можливо, доцільно буде застосувати Правила визначення вартості будівництва ДБН Д.1.1-1-2000.

- порівняльний методичний підхід (п. 47 Нац. Стандарту № 1).
- метод прямої капіталізації доходу (п. 45 Нац. Стандарту № 1) - ставка капіталізації та ставка дисконту) передбачає таку послідовність оціночних процедур:
 - прогнозування валового доходу на основі результатів аналізу зібраної інформації про оренду подібного нерухомого майна з метою проведення аналізу умов оренди (розміру орендної плати та типових умов оренди) або інформації про використання подібного нерухомого майна;
 - прогнозування операційних витрат та чистого операційного доходу (рентного доходу) (як правило за рік з дати оцінки) з урахуванням вимог пунктів 12 і 17 цього Стандарту. Чистий операційний дохід розраховується як різниця між валовим доходом та операційними витратами,

автори: Бабанін Олександр, Любич Андрій

рентний дохід - як різниця між очікуваним валовим доходом від реалізації продукції, що отримується на земельній ділянці, та виробничими витратами і прибутком виробника;

- обґрунтування вибору оціночної процедури визначення ставки капіталізації та її розрахунок;
- розрахунок вартості об'єкта оцінки шляхом ділення чистого операційного доходу або рентного доходу на ставку капіталізації.

- метод непрямой капіталізації доходу (дисконтування грошового потоку) - (п. 45 Нац. Стандарту № 1 - ставка капіталізації та ставка дисконту):

- обґрунтування періоду прогнозування;
- прогнозування валового доходу, операційних витрат та чистого операційного доходу (рентного доходу) за роками, кварталами або місяцями в межах прогнозованого періоду та в порядку згідно з пунктами 12, 13 і 17 цього Стандарту;
- обґрунтування вибору оціночної процедури визначення ставки дисконту та її розрахунок;
- визначення поточної вартості грошового потоку як суми поточної вартості чистого операційного доходу (рентного доходу);
- прогнозування вартості реверсії та розрахунок її поточної вартості;
- визначення вартості об'єкта оцінки як суми поточної вартості грошового потоку та поточної вартості реверсії.

Необхідна дія: 4.1. Скорочення сфери застосування спрощеної системи оподаткування:

- перегляду критеріїв застосування спрощеної системи оподаткування;
- виключення зі спрощеної системи оподаткування тих видів діяльності, що є високорентабельними або доходи від яких є переважно пасивними;
- виключення з переліку обов'язкових платежів, що замінюються єдиним податком, податку на майно, ресурсних платежів і внесків до Державного пенсійного фонду.

Протягом 2011-го року значна частина суб'єктів господарювання, які є фізичними особами – підприємцями, одночасно сплачувала єдиний соціальний внесок та доплату у вигляді єдиного податку. При цьому усім довелося доплатити у пенсійний фонд суму, зг. Закону України від 08.07.2010 р. № 2461-VI, оскільки ПФК не став звільняти тих фізичних осіб – підприємців, які паралельно працювали, і їхній роботодавець робив відрахування до пенсійного фонду.

Глава 1 “Спрощена система оподаткування, обліку та звітності” розділу XIV ПКУ набрала чинності з 1 січня 2012 року, крім підпункту 1 підпункту 291.5.1 пункту 291.5 статті 291 та пункту 293.2 статті 293 - див. п.1 розділу II Закону N 4014-VI від 04.11.2011 р. Стаття 291.4 ПКУ поділила суб'єкти господарювання, які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності, на чотири групи платників єдиного податку.

Усі права захищені © "Фундація "Відкрите суспільство"

ГО "Фундація "Відкрите суспільство"

04070 Київ, вул. Братська 6, оф 402

тел/факс (044) 223-92-54, (044) 425-77-09

E-mail: info@osf.kiev.ua

www.deputat.org.ua

Додаток 1 до моніторингу виконання плану-графіку першої частини (01.01.2011-31.12.2011) другого етапу (01.01.2011-31.12.2012) реформи податкової системи, передбаченої у розділі “сталій економічний розвиток” Програми економічних реформ Президента України на 2010-2014 рік.

Деякі закони та нормативно-правові акти

Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року, Закон України № 2755-VI (Науково-практичний коментар до Податкового кодексу України було видано в трьох томах (заг. редакція М.Я. Азарова) Міністерством фінансів України та Національним університетом ДПС України).

Митний кодекс України від 11 липня 2002 року, Закон України № 92-IV.

Господарський кодекс України, прийнятий Законом України від 16 січня 2003 року № 436-IV.

Цивільний Кодекс України, прийнятий Законом України від 16 січня 2003 року № 435-IV.

Митний тариф України, додаток до Закону України від 5 квітня 2001 року № 2371-III.

Закон України від 19.12.95 р. № 481/95-ВР "Про державне регулювання виробництва і обігу тютюнових виробів".

Закон України від 08.07.2010 р. № 2464-VI "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування".

Закон України від 21.09.2006 року № 185-VI "Про управління об'єктами державної власності".

Закон України від 22 травня 2003 року № 851-IV "Про електронні документи та електронний документообіг".

Закон України від 22 травня 2003 року № 852-IV "Про електронний цифровий підпис".

Гірничий Закон України від 6 жовтня 1999 року № 1127-XIV.

Закон України "Про Державний бюджет України на 2010 рік" від 27 квітня 2010 року № 2154-VI.

Закон України "Про Державний бюджет України на 2011 рік" від 23 грудня 2010 року № 2857-VI.

Закон України "Про Державний бюджет України на 2012 рік" від 22 грудня 2011 року № 4282-VI.

Закон України від 01 липня 2004 р. № 1952-IV "Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень".

Закон України від 22 червня 2011 р. N 703 "Про затвердження Порядку державної реєстрації прав на нерухоме майно та їх обтяжень і Порядку надання витягів з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно".

Указ Президента України від 9 грудня 2010 року № 1085/2010 (в редакції від 19.12.2011 р.) "Про затвердження схеми організації та взаємодії центральних органів виконавчої влади".

Постанова КМУ від 27.12.2010 р. № 1251 "Про затвердження Положення про виготовлення, зберігання, продаж марок акцизного податку та маркування алкогольних напоїв і тютюнових виробів".

Постанова КМУ від 13 вересня 2000 р. № 1423 "Про затвердження Порядку визначення страхових тарифів".

Постанова КМУ від 12.05.2010 року № 368 "Про випуск облігацій внутрішньої державної позики для відшкодування сум податку на додану вартість".

Постанова КМУ від 26 травня 2004 року № 680 "Про затвердження порядку застосування електронного цифрового підпису органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями державної форми власності".

Постанова Кабінету Міністрів України від 5 травня 1997 р. № 432 "Про затвердження Класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр".

Постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2010 р. № 1233 "Про затвердження Порядку обліку сум податків та зборів, не сплачених суб'єктом господарювання до бюджету у зв'язку з отриманням податкових пільг".

Постанова КМУ від 28.10.2004 р. № 1442, Національний стандарт 2 "Оцінка нерухомого майна".

автори: Бабанін Олександр, Любич Андрій

Постанова КМУ від 26 жовтня 2011 р. № 1141 “Про затвердження Порядку ведення Державного реєстру речових прав на нерухоме майно”.

Наказ Міністерства юстиції України від 07.02.2002 року № 7/5 “Про затвердження Тимчасового положення про порядок державної реєстрації права власності та інших речових прав на нерухоме майно”.

Наказ Міністерства економіки від 24.07.02 р. № 218 “Про затвердження Правил роздрібної торгівлі тютюновими виробами”.

Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291 “Про затвердження Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій”.

Наказ Міністерства фінансів України від 31.03.1999 р. № 87 Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 "Баланс", Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 "Звіт про фінансові результати".

Наказ Міністерства фінансів України від 27.04.2000 р. № 92 Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби".

Наказ Міністерства фінансів України від 30.09.2003 р. № 561.

Наказ Міністерства фінансів України від 24.12.2004 № 817 “Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 28 "Зменшення корисності активів”.

Наказ Міністерства фінансів України від 10 грудня 1999 р. № 114 про затвердження Порядку застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку державних та комунальних підприємств.

Наказ Міністерства фінансів України від 14.01.2011 № 11.

Наказ ДПА України від 10.04.2008 року № 233 “Про затвердження інструкції з підготовки і подання податкових документів засобами телекомунікаційного зв'язку”.

Наказ Держспоживстандарту України від 26 грудня 2005 р. № 375 Про затвердження Національного класифікатора КВЕД ДК 009:2005.